

הפקולטה למדע הרווחה והבריאות
كلية علوم الرفاه والصحة
החוג לסייעוד / قسم التمريض / ע"ש צ'ריל ספנסר
Faculty of Social Welfare & Health Sciences
The Cheryl Spencer Department of Nursing

שם קורס: החולה הנוטה למות – ממבט מתחמק למבט מתעמק

שנה"ל תשע"ו 2016

מרצה: דר' גילי פלג

היקף שעות: 2 ש"ש

היקף נקודות זכות: 2

שעות קבלה: ביום בו מתקיים שיעור, בתיאום מראש

דוא"ל: gillypel@bezeqint.net

רציונל הקורס:

הרפואה המודרנית האריכה את תוחלת החיים ואת תקופת הגסיסה. שינויים אלו הובילו לקיומה של קבוצה הולכת וגדלה של אנשים הדורשת טיפול – אוכלוסיית הנוטים למות, וקיומם של אנשי מקצוע - הנדרשים לספק טיפול לאוכלוסייה זו. הגדלת הידע המקצועי ופיתוח המודעות האישית של המטפל, אודות הטיפול בחולה הנוטה למות, תסייע בשימור ובהעצמת כוחותיו של המטפל ובהתאמה תוכל לשפר את יכולתו להעניק טיפול ברמה גבוהה למטופליו.

מטרות הקורס:

- א. הקניית ידע תיאורטי וקליני בנושא החולה הנוטה למות.
- ב. הגדלת המודעות העצמית של איש הטיפול בנושאים הקשורים לטיפול בחולה הנוטה למות.

דרישות הקורס:

1. קריאה מודרכת בהתאם לנושאים הנלמדים.
2. מבחן מסכם הנשען על החומר הנלמד בכיתה וקריאת החובה.
3. נוכחות חובה. במהלך הקורס מוצגים סרטונים המהווים חלק בלתי נפרד מהחומר הנלמד והנדרש לבחינה.
4. הגשת תרגילים. אי הגשת כל התרגילים לא תאפשר השתתפות בבחינה.

ציון הקורס יורכב מ: 100% מבחן מסכם במתכונת שאלון רב ברירתי (בחינה אמריקאית)

פירוט נושאי הלימוד בקורס וקריאה נלוות:

- **טנטולוגיה – תורת חקר המוות.**
- **המוות - מושג רב מימדי.**
קריאה מומלצת:
פלג, ג. וליכטנשטיין, ר. (2010). עמדות כלפי מוות : השוואה בין אחריות לעובדות סוציאליות. ביטאון הסייעוד האונקולוגי, י"ט (1), אפריל, 14-22.
http://www.palliative.org.il/articles/pelleg_gilly.pdf
- **טיפול פליאטיבי.**
קריאת חובה:
1. הגדרת ארגון הבריאות העולמי לטיפול פליאטיבי:
<http://www.who.int/cancer/palliative/definition/en>
2. הוראות חוזר מנכ"ל משרד הבריאות לטיפול פליאטיבי בישראל:
http://www.palliative.org.il/hospice_plan.asp
3. פלג, ג. ואוברמן, א. (2015). טיפול פליאטיבי בגיל המבוגר. בתוך: ד. פרילוצקי ומ. כהן (עורכות), עמ' 295-326, *גרונטולוגיה מעשית*. ירושלים: הוצאת אשל.
<http://publications.jdc.org.il/Practical%20GerontologyV1/#336>
- **סוגיות אתיות והחוק בסוף החיים:**
 - **חוק החולה הנוטה למות**
 - **מיתת חסד (אותניזיה)/המתת חסד/סיוע רופא בהתאבדות**
 - **סוגיית אמירת האמת לחולה****קריאת חובה:**
1. חוק החולה הנוטה למות: **פרק א', פרק ג', פרק ד'**: סימן א', ב', ג', ד', ה', ו', **פרק ה'**: סימן א', ב'.
<http://www.health.gov.il/Download/pages/DOA0106.pdf>
2. ניב-יגודה, ע. ופלג, ג. (2013). לשון החוק ולב האדם – גוף אחד? סוגיות ודילמות בסוף החיים. בתוך: ה. שנון-קליין, ש. קרייטלר ומ. קרייטלר (עורכות). *טנטולוגיה – מדעי האובדן, השכול והאבל: נושאים נבחרים*, 89-106. חיפה: פרדס הוצאה לאור.

3. פלג, ג. ואוברמן, א. (2015). טיפול פליאטיבי בגיל המבוגר. בתוך: ד. פרילוצקי ומ. כהן (עורכות). גרונטולוגיה מעשית, עמ' 326-295. ירושלים: הוצאת אשל.

<http://publications.jdc.org.il/Practical%20GerontologyV1/#336>

• **מסירת הודעות רפואיות קשות.**

קריאת חובה:

1. וונדי, ח. ושטיין, ד. (2010). מסירת מידע קשה – תקשורת יעילה עם ילדים. הרפואה, 149 (5, מאי), 321-323.
2. דורון, מ., פסח, נ. ואלעד, פ. (2008). מסירת בשורה מרה: עקרונות והנחיות. מדריך לעובדים סוציאליים ומטפלים במקצועות הבריאות. המרכז ליישומים פסיכולוגיים מל"י. עמ' 22-15, 40-37.

קריאה מומלצת:

1. Buckman, R. (1992). *How to break bad news – A Guide for health-care professionals*. London: Papermac.
2. Baile WF, Buckman R, Lenzi R, Guber G, Beale EA, Kudelka AP. (2000). SPIKES-A six-step protocol for delivering bad news: application to the patient with cancer. *Oncologist* 5, 302-311.

• **דפוסי תקשורת משפחה, מטופל, צוות**

קריאת חובה:

פלג, ג. ואוברמן, א. (2015). טיפול פליאטיבי בגיל המבוגר. בתוך: ד. פרילוצקי ומ. כהן (עורכות). גרונטולוגיה מעשית, עמ' 326-295. ירושלים: הוצאת אשל.

<http://publications.jdc.org.il/Practical%20GerontologyV1/#336>

• **אבל מקדים**

• **הפילוסופיה האקזיסטנציאליסטית – חיפוש משמעות במצבי משבר**

קריאה מומלצת:

1. פרנקל, ו. (1970). האדם מחפש משמעות, מבוא ללוגותרפיה. תל אביב: הוצאת דביר.

2. אלבום, מ. (1997). ימי שלישי עם מורי - איש זקן איש צעיר ומשמעות החיים.
 תל אביב: מטר.

• **תפיסת מוות בקרב ילדים**

[קריאת חובה:](#)

Stuber M.L, Mesrkhani V.H., (2001). "What do we tell the children?":
 understanding childhood grief. *West J Med.* Mar;174(3):187-191.
<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC1071311/>

[קריאה מומלצת:](#)

1. דספלדר, ל. וסטריקלנד, א. (2013). לומדים על המוות: השפעתם של הכוחות החברתיים-תרבותיים. בתוך: ה. שנון-קליין, ש. קרייטלר ומ. קרייטלר (עורכות). *טנטולוגיה – מדעי האובדן, השכול והאבל: נושאים נבחרים, עמ' 21-46*. חיפה: פרדס הוצאה לאור.
2. קובלר-רוס, א. (2002). *המוות חשוב לחיים – החיים, המוות והחיים שלאחר המוות*. ירושלים: כתר הוצאה לאור והוצאת ערן אבני.

• **הפסקת הטיפול הקוראטיבי והמעבר לטיפול פליאטיבי בלבדי**

• **הימים והשעות האחרונות**

[קריאת חובה:](#)

פלג, ג. ואוברמן, א. (2014, בהדפסה). טיפול פליאטיבי בגיל המבוגר. בתוך: ד. פרילוצקי ומ. כהן (עורכות). *גרונטולוגיה מעשית, עמ' 295-326*. ירושלים: הוצאת אשל.
<http://publications.jdc.org.il/Practical%20GerontologyV1/#336>

• **אובדן ואבל**

[קריאה חובה](#)

פלג, ג. (2006). מסע בין חיים מוות וחיים. *במה, 16*, 40-44.

http://www.palliative.org.il/articles/bama_page_40.pdf

בברכת לימודים פוריים ומעשירים!